

XUÂN VỀ, TRÊN CHỢ NỔI CÁI RĂNG

Dương Trần

Chợ nổi Cái Răng 2019 - Ảnh: T.B

Đất nước hội nhập và phát triển, người ta bị lôi cuốn theo nếp sống tiện lợi, nhanh gọn của siêu thị, của trung tâm thương mại mà dần lơ là với những hình thức mua bán ở những ngôi chợ truyền thống ngày nào. Những sản phẩm tự nhiên vừa mang từ ruộng vườn nhà ra chợ quê; những cung cách mua bán giản đơn như bán theo mớ, theo đấu chục, thuận mua vừa bán càng khó bắt gặp. Lâu lâu ta lại thấy nhớ, muốn được trở về với sự hồn nhiên, chân chất của chợ quê. Và hôm nay sao ta không thử đi Chợ nổi Cái Răng để nhìn lại những nét đặc trưng văn hóa của miền sông nước. Để đến Chợ nổi Cái Răng, ta phải khởi hành thật sớm lúc trời còn sương, gió nhẹ nhẹ dịu mát lạnh vì khi mặt trời lên cao là lúc chợ đã vắng khách, ghe xuồng cũng thưa thớt dần.

“Chợ đã nổi từ nửa đêm về sáng
Ta vẫn chìm từ giữa bữa hoàng hôn
Em treo bèo Cái Răng, Ba Láng
Ta thương hồ Vàm Xáng, Cần Thơ”

(Huỳnh Kim)

Chợ nổi Cái Răng, là chợ nổi lớn nhất miền Tây, thu hút rất nhiều du khách, đặc biệt

là khách nước ngoài. Trên một khúc sông rộng mênh mông và dài gần 2 km cả một rừng ghe thuyền lớn nhỏ đủ cỡ đầy vùn hàng hóa neo đậu chen chúc nhau. Bao quanh những chiếc ghe này là những chiếc tam bản bán thức ăn đồ uống di động, những chiếc vỏ lãi gắn máy đuôi tôm và cả thuyền du lịch chở khách tham quan hoạt cảnh buôn bán trên sông đặc sắc này. Với khung cảnh sông nước mênh mông, du khách như thấy tâm hồn mình rộng mở thêm và yên bình hơn bởi sự giản dị, chân thành của những con người vùng sông nước. Ở đó không chỉ có cảnh mua bán tấp nập của ghe thuyền thương hồ mà còn có những nụ cười rất tươi, rất ấm như cái nắng tháng Chạp của con người miền đất phương Nam.

Giáp Tết, không khí mua bán ở chợ nổi Cái Răng càng đông đúc, náo nhiệt hơn hẳn. Chợ thường nhóm rất sớm khoảng từ 4h sáng và sôi động nhất tầm 6-7h, cận Tết có thể nhóm suốt ngày. Không khác gì chợ trên bờ, chợ nổi buôn bán các mặt hàng nông sản như: dưa hấu, rau củ, trái cây, hoa quả... và mọi thứ hàng tiêu dùng. Điều đặc biệt là, hầu hết giá cả các mặt hàng trên chợ nổi thường rẻ hơn

so với các khu chợ trên bờ và rất tươi ngon. Những chiếc ghe nhỏ của bà con từ trong vườn đem nông sản ra bán sỉ cho những ghe lớn để rồi được phân phối đi khắp các chợ khác trong vùng. Ngày Tết, chợ nổi Cái Răng xuất hiện thêm nhiều

ghe tải trọng lớn, ghe bầu từ các tỉnh khác đến ăn hàng. Mỗi ngày, chợ nổi có thể đón trên dưới hàng ngàn lượt ghe thuyền, nhiều loại ghe thuyền có sức chứa từ 3 tấn đến trên trăm tấn chở đầy dừa tươi, dưa hấu, bưởi, khóm, củ cải trắng... theo mùa. Sau khi no hàng những chiếc ghe nọ lại tỏa đi khắp nơi cung cấp cho các chợ đầu mối hoặc đưa sang các nước lân cận như: Campuchia hoặc lên xe đi Thái Lan, Trung Quốc... Một cung cách kinh doanh nguyên sơ, vẫn như còn mang hồn cốt tự cấp tự phát của thời mở cõi, vừa mộc mạc gần gũi, lại vừa có nét văn hoá đặc trưng, tạo nguồn cảm xúc dạt dào cho văn nghệ sĩ để ra đời nhiều tác phẩm thơ, ca, nhạc, hoạ...

Do có mối giao thương rộng Chợ nổi Cái Răng được du khách nước ngoài biết đến nhiều. Được biết, Tập chí du lịch Rough Guide của Vương quốc Anh đã công bố danh sách 10 khu chợ tuyệt vời nhất thế giới, trong đó có Chợ nổi Cái Răng. Chợ nổi này được mô tả là một trong những chợ đặc biệt, lạ mắt với các thuyền ghe bán hàng và rực rỡ sắc màu nhiệt

"Với khung cảnh sông nước mênh mông, du khách như thấy tâm hồn mình rộng mở thêm và yên bình hơn bởi sự giản dị, chân thành của những con người vùng sông nước. Ở đó không chỉ có cánh mua bán tấp nập của ghe thuyền thương hồ mà còn có những nụ cười rất tươi, rất ấm như cái nắng tháng Chạp của con người miền đất phương Nam".

đời. Ngoài ra, Trang web du lịch Youramazingplaces cũng đưa ra danh sách 6 chợ nổi đẹp nhất châu Á, trong đó cũng có Chợ nổi Cái Răng. Chợ nổi Cái Răng đã trở thành thương hiệu du lịch của thành phố Cần Thơ và được nhiều du khách trong và ngoài nước. Để xứng đáng với niềm tin và lòng hâm mộ của du khách, ngày 11/11/2015,

UBND quận Cái Răng và Viện Kinh tế - Xã hội thành phố Cần Thơ đã tổ chức hội thảo lấy ý kiến về Đề án "Bảo tồn và phát triển chợ nổi Cái Răng" nhằm sắp xếp lại một số hoạt động để chợ nổi an toàn và hiệu quả hơn, nhưng không can thiệp quá sâu vào đặc tính tự nhiên của chợ nổi. Đồng thời có giải pháp, chính sách và cơ chế để các doanh nghiệp đầu tư tham gia mua bán nhằm tạo thêm sự nhộn nhịp, sôi động cho chợ nổi, đáp ứng nhu cầu phục vụ phát triển du lịch; xây dựng thêm những sản phẩm du lịch đặc trưng; trang bị nhận thức và kĩ năng du lịch cho giới thương hồ cũng như tiểu thương mua bán trên chợ nổi; giải quyết các vấn đề cấp bách về vệ sinh môi trường, an toàn thực phẩm và các chính sách đảm bảo đời sống cho người dân trên chợ nổi. Từ đó chợ nổi đã từng bước được cải thiện. Đặc biệt hơn, từ khi "Ngày hội du lịch Chợ nổi Cái Răng" được khai mạc lần đầu tiên vào ngày 9/7/2016 tại khu vực Yên Thuận, phường Lê Bình, quận Cái Răng, thành phố Cần Thơ, đón nhận bằng công nhận Chợ nổi Cái Răng là "Di sản Văn hóa phi vật thể quốc gia" và ngày hội này sẽ được

diễn ra định kỳ hàng năm thì chợ nổi đã hoàn toàn thay áo mới. Nơi đây càng trở thành biểu tượng du lịch đặc trưng của thành phố Cần Thơ, một trong những điểm du lịch tiêu biểu hấp dẫn của khách du lịch trong và ngoài nước, tạo ra tiềm năng phát triển du lịch to lớn cho quận Cái Răng - thành phố Cần Thơ và cả vùng Đồng bằng sông Cửu Long.

Ghe chở hàng trên Chợ nổi Cái Răng 2019 - Ảnh: T.B

Một chuyến tham quan chợ nổi hiện nay chỉ mất khoảng 150.000 đồng cho một đoàn khách từ 1-12 người và 300.000 đồng cho đoàn khách từ 13-25 người. Du khách đến tham quan chợ nổi cũng có thể thuê những ghe nhỏ chèo tay của người dân để không bị giới hạn về thời gian và có điều kiện tìm hiểu nhiều hơn về cuộc sống nơi đây, điều cần chú ý là bạn nên chọn ghe có áo phao và nên đeo áo phao khi ngồi ghe để đảm bảo an toàn.

Ghé chợ nổi Cái Răng, du khách luôn nghe tiếng xình xích phát ra từ chiếc máy nổ sau mỗi ghe, tiếng cười tiếng nói, tiếng trả giá khi mua hàng và cả tiếng chèo khua nước hay tiếng sóng vỗ oàm oạp vào mạn thuyền... Cả một quãng sông dài gần tấp nập ghe thuyền,

người mua kẻ bán vui nhộn, đông đúc như tắc nghẽn cả một đoạn sông.

Ấn tượng hơn đối với nhiều du khách khi đến chợ nổi là những ghe dừa hấu chờ đẩy ấp trông rất thu hút. Theo phong tục và quan niệm của người Việt Nam, ngày Tết thường chưng dừa hấu trên bàn thờ, không chỉ là trang trí cho đẹp mà còn có ý nghĩa cầu tài lộc và may mắn. Cặp dừa hấu đỏ lòng tượng trưng cho sự sung túc, thịnh vượng; còn vỏ màu xanh căng tròn là hi vọng ẩn chứa niềm vui từ bên trong:

“Đẹp biếc vỏ xanh dừa hấu đỏ

Truyện xưa tích cũ một An Tiêm

Xin dâng hoàng phụ, lòng cung tiến

Dừa đào đầu xuân trái ngọt hiền”

(Lê Ngọc Hồ)

Ngoài dừa hấu còn có thêm những ghe chở đầy chậu hoa kiểng ở các địa phương, các tỉnh miền Tây góp thêm vẻ đẹp lung linh. Gần gũi nhất là ở các làng hoa ngoại thành Cần Thơ như: Làng hoa Bà Bộ, Cầu lạc bộ hoa kiểng An Khánh, Cầu lạc bộ hoa kiểng Tân Long A... tấp nập đến khoe đủ sắc màu. Con đường dọc hai bên Chợ nổi cũng rực rỡ sắc hoa với đủ loại: Hoa mai, hoa cúc, hoa giấy, vạn thọ, hướng dương... hay những chậu tắc cao to,

trụ nặng quả. Ngoài ra còn một số cây cảnh “độc” và “lạ” để bán cho các đại gia với giá rất cao. Thường đến 30 Tết, những người trên ghe hoa lại dọn dẹp hàng hoá trở về nhà, tuy nhiên có những người bán hoa kiểng quê ở xa phải trải qua đêm 30, đón giao thừa ngay trên ghe vì không kịp về đến nhà. Nhưng với họ, ghe hoa đã là nhà, những người trên ghe hoa đã là một gia đình. Họ cùng vui, cùng hạnh phúc vì có thể đem lại niềm vui cho mọi người bằng một sự khởi đầu sung túc, may mắn!

Đi một vòng trên chợ nổi Cái Răng, du khách không chỉ thỏa mãn với những xuống ghe đẩy ấp trái cây, nông sản phẩm mà còn được thưởng thức nhiều loại dịch vụ ăn uống mang đậm chất miền Tây len lỏi, chen chúc trong chợ để phục vụ nhu cầu của người thương hồ và khách tham quan như: hủ tiếu, bún riêu, quán nhậu nổi... hay thưởng thức ly cà phê sáng thơm ngon mà ngắm cảnh sông nước hữu tình. Thậm chí nơi đây còn có đủ các dịch vụ sửa máy, sửa cân, bán mỹ phẩm, thuốc tây, gia vị, vé số... nghĩa là từ A tới Z không thiếu thứ gì. Có đến Chợ nổi Cái Răng, ta mới cảm nhận sâu sắc mấy câu thơ sau của tác giả Lê Minh Dung:

“Ninh Kiều gió thổi bùa mê

Đưa anh xuống bến, xuôi về Cái Răng

Tàu em cười sóng bằng bằng

Đến thăm chợ nổi vẫn hằng ước ao

Môi cười, sóng hát xôn xao

Câu mời, ai thả ngọt ngào trên sông

Ghe em khảm món phập phồng

Cam, xoài, bưởi, nhãn... má hồng trên duyên...”

Chẳng biết du khách đến đây vì phải lòng cô gái miệt vườn duyên dáng trên sông nước hữu tình hay si tình chợ nổi. Chỉ thấy rõ một điều, chợ nổi đã tạo nên cái hồn, nét văn hóa đặc sắc cho vùng đất này. Và chợ nổi Cái Răng trong những ngày giáp tết như một nét chấm phá đầy thi vị trong bức tranh vùng sông nước Cửu Long, một điểm nhấn dễ thương để mời gọi khách phương xa trong những ngày nghỉ Tết tìm về./.